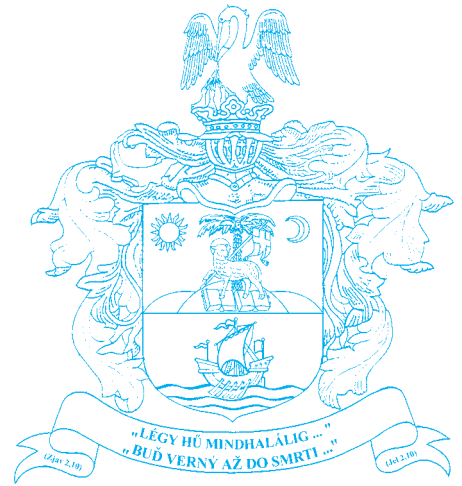

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXII. évfolyam

9. szám

Komárom, 2011. szeptember

Ára 35 cent

FELELŐSSÉGTELJESEN SEGÍTSÜK GYERMEKEINKET!

A tanév végével, a nyári hónapok idején, a szabadságok alatt egyre inkább tapasztaljuk, hogy az emberek nemcsak az éves munka, tanulás fáradalmait akarják kipihenni, de a pihenéssel párhuzamosan a lelki élet terén is pangás van. Észrevehetően megcsappan az istentiszteleteken részt vevők száma. Örvedetes, hogy egy-egy gyülekezetben évről évre többen jelentkeznek a napközi táborba, azonban annak befejeztével gyermekeket vagy ifjakat nyár végéig már nem látunk az istentiszteleteken.

Ki vagy mi ennek az oka? Bizonyára több is van. Kívánatos volna ezeket felismerni és Isten Szentlelkének segítségével úgy munkálkodni, hogy a jövőben ne legyen pangás a lelki élet területén.

Szeptember elején főleg gyermekeinkre kell gondolnunk. A tanév megkezdésével – az általános ismeretek elsajátítása mellett – gyermekeinknek hitben való nevelésére is oda kell figyelnünk, hogy felnövekedve Jézus Krisztus egyházának élő tagjaivá legyenek. Nem szabad elfelednünk, sőt tudatosítanunk kell, hogy Isten kiválasztotta magának a gyermekeinket, aminek a jele: a keresztség. Nem kevés türelemmel és fáradtsággal készítjük fel őket a konfirmációra, amikor is hitükről vallást tesznek és önként vállalják, hogy „Jézus Krisztus követői, református anyaszentegyházunknak egész életükben hűséges, úrvacsorával rendszeresen élő, szolgáló és áldozatra kész tagjai” lesznek. Vajon ez az ünnepeyes vallástétel a legtöbbször nem éppen „kikonzfirmálás” a gyülekezetből?

A gyermekek hitben való nevelése elsősorban a szülők feladata, amit gyermekeik keresztelesekor meg is fogadnak. Megtartják ezt a fogadalmat? A fogadalom meg-

tartásának egyik formája például – ami most időszerű –, hogy beíratom gyermekem hittanórára az iskolában, mert van rá lehetőség minden iskolában. Aztán viszem magammal a gyermekemet istentiszteletre vagy gyermek-istentiszteletre. Nem háríthatjuk el a felelősséget azzal, hogy „döntsön a gyermek”.

Mennyire elszomorító, amikor egy középiskolában szeptember elején azzal fogadják a lelkészt: nem lesz hitoktatás, mert a szülők nem kérték. Vagy azt mondja a

szülő: az én gyermekem már konfirmált. Az evangéliumi nevelés nem csupán addig a két-három évig tart, amíg valaki készül a konfirmációra, illetve nem is fejeződik be azzal.

A szülők mellett a gyermekek hitben való nevelése során fontos feladat hárul a gyülekezeti közösségre is. A gyülekezet éppen olyan felelős minden megkeresztelt gyermekért, mint azok szülei. Az ideális eset viszont az, amikor a szülők hitben nevelik gyermekeiket és igénybe veszik a gyülekezet segítségét is. Szülők és gyülekezet együtt tudják igazán keresztyén emberré nevelni a gyermekeket. Sajnos sok esetben a szülők nem tudják betölteni ezt a feladatukat. Ilyenkor több feladat hárul a gyülekezetre, amit szeretettel kell végezni; és nem szabad megfedkezni a szülők lelkipogozásáról sem.

Szeptember van, megkezdődött a tanév. Felelősségteljesen segítsük gyermekeinket, hogy – mint egyházunknak jövőendő önálló tagjai – tanuljanak, hitükhöz ismeretet ragasszanak, mert csak az tud Jézus követője és az egyház élő tagja maradni, aki folyamatosan növekszik a hitben, a szeretetben és az ismeretben.

Molnár Elemér

Áldáskérés a tanulásra a tatai Csillagponton.
(Kis Lukács illusztrációs felvétele)

FOGADJ EL – KEGYELEM!

*Arcom most mélyen porba tartom
(és alig merem hallatni hangom)
Kegyelmet ismerve, kérve –
mint tékozló fiú remélve
nézek fényes kezed nyomába,
ragyogó házad udvarába,
hol asztalodnál sok a vendég,
eszik mindenki, ki ehethék –
Fénylő ajtódat kitarva
jó kedved messziről csodálva,
Poros lábammal bottlodozva,
De – szereteted szimatolva
szép, tarka tarisznyám emelve,
nézek mélységes-mély szemedbe,
s kinyújtom feléd üres tenyerem:
Fogadj el – kegyelem!*

Az ÚR színe előtt

Atyám, taníts meg mindent a Te kedvedre tenni, hogy érezhessem jószágod mélységét. A Te erőd legyen mellettem, hogy élhessek, mert nélkülöd erőtelen vagyok. Ha Te gyógyítasz engem, meggyógyul a lelkem; és ha elküldöd világosságod, a sötétség nem győz le engem. Tekints le rám, Uram, dicsőséged hajlékából. Tölts el szent szeretettel, és nyisd meg nekem ismereted kincseit. Ismered minden kívánságomat; fejezd be, amit elkezdted és amiért Lelked által imádkozni tanítasz. Keresem orcádat, fordítsd felém, és tárd fel előttem dicsőségedet. Akkor elcsendesül a vágyam és tökéletesedik az örömöm. **Ámen.**
Augustinus

milyen más és új törvényi terhet, „*de amitek van, azt tartásatok meg, amíg eljövök*” (25. v.).

És amint az összes levélben, ebben is vannak ígéretek azoknak, akik mindvégig kitartanak és győznek; mégpedig kettő. Az első a zsolttár szavaival van kifejezve (*Zsolt 2,8–9*), és így szól: hatalom a pogányok felett. Az idézett zsolttár ezt az ígéretet eredetileg a királynak (az Úr felkentjének) címezi: a pogányok bírása és uralkodója lesz. Csakhogy Jézus – az Úr Felkentje, akire a zsolttáros szavait vonatkoztatjuk – a hatalmából részesedést ígért a tanítványainak is (*Mt 19,28*). Azt, hogy mit is jelent vasvesszővel (a királyi hatalom jelképe) uralkodni, a *Jel 19,15*-ből tudjuk meg, ahol Jézusról ez áll: „*Szájából éles kard jött ki [az ige éles kardja], hogy megverje vele a népeket: mert ő vasvesszővel fogja pásztoralni őket...*” Tehát a hatalom és a népek feletti uralkodás így felfogott ígérete adatik a győzteseknek.

A másik, amit a győztesek kapnak, a hajnalcsillag; amely az új nap kezdetét hirdette és a világosság győzelmét szimbolizálta a sötétség felett, a nappalét az éj felett. De ismert volt az ószövetségi ígéret is: „*Csillag jön fel Jákóbból, királyi pálca támad Izráelből*” (*4Móz 24,17b*), amelyet a Messiás uralkodása eljövételének prófétai megjövendöléseként értelmeztek. A jelenések könyvében az Úr Jézus mondja magáról: „*Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag*” (*22,16b*). A győzteseknek adott ezen ígéret tehát új módon jelenti ugyanazt, amit az előző ígéret: részesedést az Úr Jézus hatalmából és uralmából, a győzteséből, a népek uralkodójából és bírájából. Te is győzni fogsz?

Ján Janovčík

A jelenések könyve gyülekezeti levelei LEVÉL A THIATIRAI GYÜLEKEZETHEZ

Thiatira kézművesek és kereskedők városa volt; onnan származott Lídia, a bíborásus. Róla az *ApCsel 16,14*-ben azt olvassuk, hogy Filippiben tartózkodott, ahol az apostol a városkapun kívül asszonyokkal beszélt, s az Úr megnyitotta a szívét. Megkeresztelkedett, és megnyitotta a házat Pál és munkatársai előtt. Azt nem tudjuk, hogy milyen része volt a thiatirai gyülekezet létrehozásában és fenntartásában, de azon feltevések, miszerint ő lehetne a levélben kritizált próféta, inkább kitalálás, mint valóság.

A gyülekezetet ebben a városban nem külső hatalom, hanem hamis belső tanítás veszélye fenyegette. A neki küldött levél volt a leghosszabb, és egyúttal az egyetlen, melyben az Úr Jézus Isten Fiának nevezetik. Az Úr ezt a gyülekezetet is, akár csak az efezusit, biztosítja arról, hogy ismeri élete pozitívumait, sőt dicsérei is azért, hogy növekszik és az utolsó cselekedetei többet érnek az elsőktől; Efezustól eltérően, melynek szemére veti, hogy elhagyta az első szeretetet (*2,4*). Az Úr tehát nemcsak moralista és kritikus, hanem értékelni is tudja azt, ami a gyülekezet életében pozitív, miáltal haladásra és jó cselekedetek végzésére ösztönzi.

De a hosszú dicséret után a levélben hosszú szemrehányás is van, amely óv a hamis tanítástól. Ez szinte valamennyi ot-tani gyülekezetet, sőt az egész egyházat veszélyeztette. Azonos gyökérből nőtt ki, és – néhány különbözőség kivételével – közös ismertetőjelei voltak. De míg Pergamonban Bálám volt a hamis tanítás prototípusa, itt az Ószövetségben megneve-

zett Jezábel, Aháb király pogány felesége, aki a maga korában elárasztotta Izráelt hamis, pogány bálványimádással. A jelenések könyve írója számára hamis bálványimádás jelen idejű prototípusává lett. Thiatirában szintén volt egy asszony, aki vezető szerepet tulajdonított magának (a gyülekezet „angyalának” a felesége?), egy próféta, aki tanít, de tanításával és befolyásával nemcsak Krisztus útjára vezet, hanem önkényeskedésre és hamis szabadságra, ami erkölcsi bukásokhoz vezet.

Mindez abból a hamis ismeretből (gnózis) nő ki, hogy a keresztyéneknek nem árthat a részvétel olyan istentiszteleteken, ahol pogány isteneket imádnak, mivel bálvány nem létezik. Elfelejtették, hogy a pogányok azt, amit a bálványaiknak áldoznak, valódi istenségeknek áldoznak; és azt is, amit az apostol ír, hogy a keresztyéneknek nem szabad a világhoz igazodniuk, hanem elméjük megújulása által meg kell változniuk (*Róma 12,1k*). Azt is tanították, hogy a lelki embereknek semmilyen testi bűn nem árthat, mivel lelki életük felette áll minden testiségnek; sőt csak az állhat lelkileg magasan, aki megtapasztalta a Sátán mélységeit (*24. v.*). Az Úr viszont ad időt a bűnbánatra mindenkinek, aki eltévedt, és azt ki kell használni. Csak az Úrnak adott esetben szomorúan kell konstatálnia, hogy a hamis prófétanő nemcsak hogy nem vezet, de nem is akar vezetni. Ezért amint elérte az ítélet Jezábelt (*2Kir 9,30k*), ítéletet von magára bűne miatt mindenki, aki nem akar vezetni. Azokra, akik nem kerültek az említett tévtan hatása alá, az Úr nem vet sem-

Az alábbi írás a teljesség igénye nélkül született. Szeretném bemutatni azokat, akik számomra a szeretetszolgálat élharcosai, akiknek élete mindennapi munkám során – gyakorlati istentiszteletet végezve – példaértékű. De mielőtt röviden szót ejtenék Isten áldott életű embereiről, akik egész életüket odaszentelték mások megsegítésére, keresem a választ arra, hogy altruista magatartásuknak, proszociális viselkedésüknek mi volt a motivációja.

Válaszként a felvetett kérdésre két bibliai igét találtam, amelyek summázzák a szeretetszolgálatot végzők belső indítatását. Nem külső emberi parancsnak vagy elvárásnak tettek eleget, nem is emberi ambíció volt az, ami arra ösztönözte őket, hogy forduljanak azok felé, akik támaszra, segítségre, szakszerű szeretetszolgálatra szorulnak, hanem mindnyájan egy csendes hangnak engedelmeskedtek: Krisztus hangját hallották, amely cselekvésre indította mindnyájukat.

Pál apostol azt írja: „Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket. És ne szabjátok magatokat a világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata” (Róma 12,1–2). Ugyanakkor az olvasható Jakab levelében: „Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és szeplő nélkül megtartani magát e világtól” (Jk 1,27).

Milyen a helyes istentisztelet? Az említett bibliai figyelmeztetések és felhívások szerint a hétköznapokban végzendő (megélt és átélt) istentisztelet nem más, mint a diakónia, a szeretetszolgálat, a Krisztusért végzett szociális munka, a szeretetből fakadó mindenmű segítő szolgálat, tehát a gyakorlatban történő Isten-imádat. Egyfajta pragmatikus adoráció, amelyet a megújult, újjászületett ember végez egészen természetesen, szinte magától értetődően. Az elhívott ember a világban marad, továbbra is észleli és érzékeli a társadalmi eseményeket, ám – megbízatásának eleget téve, felfelé tekintve – beleveti magát az embertársak szolgálatába. Neki kezd egy olyan munkának, amely talán

ÁLDOTT ÉLETŰ SZOLGÁK VOLTAK A szeretetszolgálatot végzők arcképcsarnoka

sokaknak örültségnek tűnik, amelyet senki nem akar magára vállalni, de nem tűr halasztást.

Az írásban szereplők egyike sem bújta ki az alól a szolgálat alól, amelyre elhívást kapott. Mindnyájan meggyőződéssel vallották, hogy azt teszik, amit tenniük kell (nem törődve a kritikával, a gúnnyal, néha még az egyházi figyelmeztetéssel sem), mert a szeretetszolgálat megbízója maga a szerető Isten. Néri Szent Fülöp, Kalkuttai Teréz, Roy Krisztina, Nehéz Károly, Giuseppe Moscati, Müller György, Janus Korcak, Albert Schweitzer és mindazok, akiknek neve itt nem szerepel, de mégis a gyakorlati Isten-imádat emberei, azokra a dolgokra törekedtek, amelyek a „békességre és az egymás épülésére” szolgáltak (Róma 14,19). Számukra a Krisztusért végzett aktív szolgálat abban nyilvánult meg, hogy meglátták a másik fogyatékosságát és szakszerűen segítették, vezették, felkarolták, tanácsolták. Ha kellett, kompenzálták, terápiát és rehabilitációt folytattak, amelynek fókuszában mindig az egyén állt, aki Isten egyedi és megváltásra szoruló teremtménye.

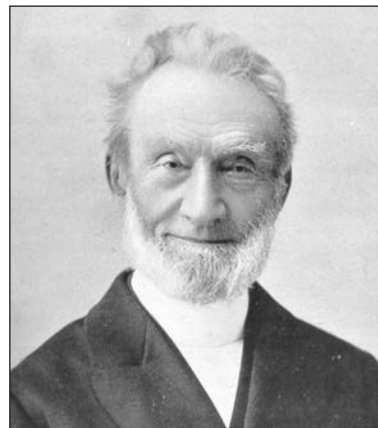
Az alábbiakban felsorolt személyeknél számomra nem az volt a mérvadó, hogy milyen nemzethez tartoztak, melyik felekezet tanítása szerint vallották meg hitüket, hanem hogy mindnyájan a szeretet nyelvét beszélték. Meggyőződésem, hogy a Krisztusért végzett szeretetszolgálatban nincsenek faji, nemzeti, vallási, felekezeti és egyéb más határok, mert ez a gyakorlati tevékenység hitből fakadó egyetemes emberi szolgálat.

Néri Szent Fülöp az egyháztörténet egyik legtalányosabb egyénisége volt,

a betegek és elhagyott gyermekek istápolója, aki visszautasította a pápa által felajánlott bíborosi rangot; inkább rongyos szerzetesként nevelte az elhagyott gyermekeket. Felszentelt római papként szociális és lelkipásztori szolgálatát pompásan elegyítette filozofikus mókázással. Kortársai Isten bohócának nevezték. Pedagógusi figyelmeztetése frapáns, realiztikusan pragmatikus, ám mégis spirituális töltettel bír: „Legyetek jók, ha tudtok!”

Müller György a bristoli árvák atyja, aki imádkozott és fáradhatatlanul dolgozott azért, hogy az akkori Anglia területén Isten atyja lehessen az apátlan és anyátlan gyermekeknek. Tudta, hogy

egyedül keveset tehet a gyermekekért, de mély hite és meggyőződése arra indította, hogy a nincstelenség közepette is merjen nagy dolgokat tervezni. Tervezett, imádkozott és dolgozott. Az árvák ügye személyes ügye volt, szinte egybeforrtna lényével, mivel tudatosította: ő erre a munkára van predestinálva.

Roy Krisztina szlovák diakonissza az árvák és öregek felkarolását kapta

szolgálatul, ugyanakkor bibliaköröket szervezett, számos evangéliumi ihletett-
(Folytatás a 4. oldalon)

(Befejezés a 3. oldalról)
ségű kötetet írt. Írásai által az akkori kor nyomorúságából, a lelki, szellemi és erkölcsi tespedtségéből akarta felrázni a vidék népét, ám tudatosította, hogy ő maga ebben a nagy munkában csak eszköze a szerető Istennek.

Nehézy Károly egykori marcelházai református lelkész szintén a szeretetszolgálatot végzők sorába tartozott, aki egy egész mozgalmat indított el. A Béthel-mozgalom elválaszthatatlan az ő személyétől és szolgálatától, amelynek gyümölcsei a felvidéki árvaházak voltak.

Kalkuttai Teréz India misszionáriusa volt, az éhezők és nyomorgók védelmezője. Bizonyágtevő, tiszta és önzetlen szolgálata megszegyenítette a római

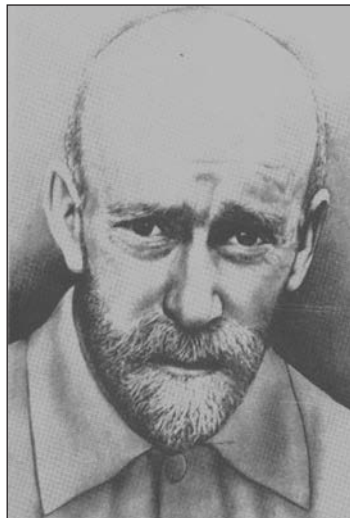
egyház legfőbb méltóságait is. Kijelentéseit és áldozatkész szolgálatát a szeretet motiválta. Azt mondta, hogy „ebben az életben nem tehetünk nagy dolgokat. Csak kis dolgokat tehetünk, nagy szeretettel.” Egyszerűen és tisztán élte meg a hitét, s közben vallotta, hogy „a csoda nem az, hogy végezzük a munkánkat, hanem hogy ez boldogít minket”. Egy konferencián boldog mosollyal beszélt indiai szolgálatáról: „Igyekszem a szegényeknek szeretetből nyújtani azt, amit a gazdagok pénzért kapnak. Nem, én nem érinteném meg a leprást ezer fontért sem, de Isten iránti szeretetből örömmel megteszem.”

Janusz Korczak (eredeti nevén Henryk Goldszmit) azon lengyel orvosok közé tartozott, akik pontosan tudták, hogy a fizikai gyógyítás nem működhet lelki-szellemi gyógyítás nélkül. Kritikusan szemlélte az akkori iskolát és nevelést; úgy látta, a felnőttek kötelességüknek tekintik ugyan a gyerekek ellátását, de nem tisztelik őket, mert nem látják bennük az Embert. Korczak az elsők között hívta fel a figyelmet a gyermeki jogokra, mert úgy vélte, a gyermeknek joga van ahhoz, hogy sa-

ÁLDOTT ÉLETŰ SZOLGÁK VOLTAK

A szeretetszolgálatot végzők arcképcsarnoka

játos világát figyelembe vegyék. Ereiben zsidó vér csörgedezett, de élte a

szeretet krisztusi parancsát mindaddig, amíg a koncentrációs tábor kapuja be nem csukódott mögötte. Védenceit elkísérte a halálba is.

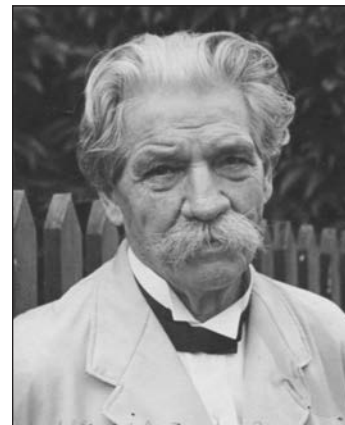
Giuseppe Moscati olasz orvosprofesszor a gyógyíthatatlan betegek megsegítője volt, aki ingyen gyógyította azokat, akik nem tudták megfizetni a kezelést. Saját vagyonát arra fordította, hogy Krisztus nevében befogadja a leprásokat, a ragályos betegeket. Minden egyes betegben Isten egyedi teremtményét látta, akikhez gyengéd szeretettel és nagy szakmai odafigyeléssel fordult. Sokan megszállottnak, örültnek tekint-

tették; de ő a karrier helyett inkább a csendes és fáradságos szolgálatot választotta, hogy ezáltal Krisztus parancsának engedelmeskedjen.

Albert Schweitzer neve talán mindenki előtt ismert. Protestáns teológusként, kultúrfilozófusként és orvosként Afrikában végzett missziói munkát. Gazdag élete volt, mert Krisztusért mert

szegénnyé lenni. Saját vagyonát arra használta, hogy Gabonban kórházat épített, ahol a bennszülött lakosságot kezelte. A gyógyszerekre és egészségügyi kellékekre oly módon tett szert, hogy orgonakoncerteket adott Európa-szerte, és a befolyó adományokból finanszí-

rozta kórházának költségeit. Egyik gondolata szabad fordításban így hangzik: „A mi eltávozásunk után a szeretet lábnyomai az egyedül fontosak, amelyeket hátrahagyunk.”

Számomra a szeretetszolgálatot végzők vezérigéje Jézus Krisztus ajkáról hangzott el: „Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem; mezítelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám” (Mt 25,35–36). A mindennapi szeretetszolgálat a mi feladatunk is, hiszen mindnyájunknak van legalább egy éhezője, akit meg kellene etetnünk (nem a maradékból!), egy szomjúhozója, a ki-nek inni kellene adnunk (akár tiszta vizet), van egy vendége, akit be kellene fogadnunk (aki talán kényelmetlen a számunkra), van egy nincstelene, akit fel kellene ruháznunk (de nem a használt, ócska ruháinkkal, amelyek a szemétre valók), és minden bizonnyal van egy beteg embertársunk is, aki a látogatásunkra vár (nem szánakozó, hanem felemelő beszélgetésre), és van egy közelünkben raboskodó emberi lélek, a ki-hez közel kellene vinnünk Krisztust (közel, mert eddig az emberek eltakarták Őt előle)!

Gasparez Tihamér

(A Perbenyikben 2011. július 7-én tartott istentiszteleten elhangzott igehirdetés átdolgozott változata.)

A Szenci Molnár Albert a magyar és az európai szellemi életben alcímét viselő Szabó András irodalomtörténész pár napja megjelent könyve. És tényleg azt láthatjuk, hogy földinket elhelyezi a 17. század első negyedének kultúrkörnyezetében. Kiindulási alapja Szenci Molnár naplójának 2003-as kritikai kiadása, amely tízéves kutatás gyümölcseként született meg. Az utószóból megtudhatjuk, hogy a kutatás tovább folyik, már a napló javított kiadásában is lehet gondolkodni, s érik Szenci Molnár levelezésének a kiadása is.

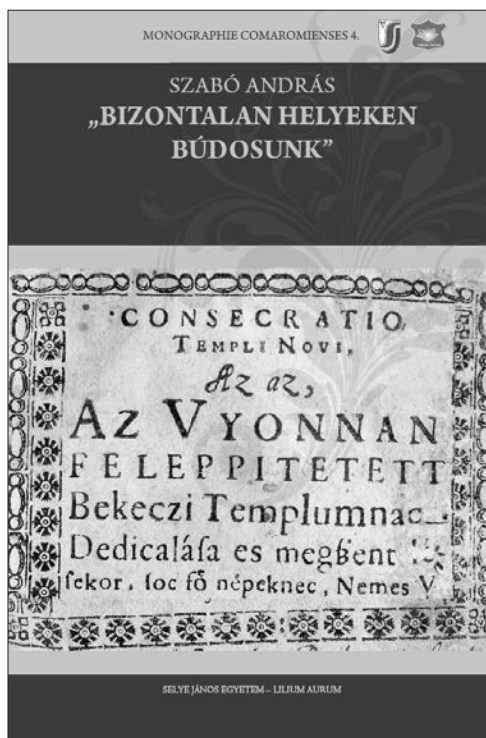
Szabó András könyvének „az is a ki nem mondott célja, hogy végképp leváltsa Turóczi-Trostler József marxista ideológiával telített és tévedésekkel teli (de sokáig alapműként számon tartott) elemzését”. Munkája során a megjelent szöveget úgy rendezte, hogy a szövegek „sok részletükben különböznek korábbi tanulmányváltozatuktól”.

Tehát nem egy kimondott életrajzot tartunk a kezünkben, hanem számtalan életrajzi motívummal átszőtt tanulmányfüzérből áll össze a kötet. Három nagyobb részre tagolódik. Az elsőben Szenci Molnár naplójával foglalkozik a szerző, aki az említett új kritikai kiadá-

„Bizontalan helyeken búdosunk”

sát akadémiai doktori értekezésékként védte meg. Elemzi a naplóírást mint

leánykéréseit, céltalan tekeréseit Szeleziában és Brandenburgban stb.

műfajt, benne érinti Szenci Molnár álmait, nyugat-európai útjait, (sikertelen)

A második nagy egység a *Germania és Hungaria* címet viseli. Benne Szenci Molnár szótárkészítői és zsoldárfordítói munkásságáról, a német nyomdászokkal való kapcsolatáról, levelezéséről (egy hosszú lista tartalmazza különböző országokbeli levelezőpartnereinek a nevét) olvashatunk. A harmadik rész címe *Hazafelé*, és az 1622–1625 közötti időszakot öleli fel, amikor a „bujdosó” a végleges hazatérés szándékát foglalkoztatja.

A kötet címét Szenci Zürichi Bibliája lapszélére írt szentenciája adja: „*Bizontalan helyeken búdosunk.*” Nála a bujdosás életforma volt, de a Nyugaton töltött idő nem ment pocsékba, hanem rendkívül termékeny évtizedeket jelentett. „*A bujdosásban a hazáért munkálkodni, a magyar nyelvet és irodalmat gazdagítani, ez az író hitvallása*” – fogalmaz Szabó András. A szép kiállítású kötetet korabeli metszetek, illusztrációk gazdagítják.

A. Kis Béla

(*Lilium Aurum – Selye János Egyetem, Dunaszerdahely – Komárom 2011*)

TANULJUNK IMÁDKOZNI!

A protestáns gyakorlati teológia tavalay elhunyt nagy „öregje”, Rudolf Bohren megpróbál imádkozni tanítani. (A svájci teológus egyházunkkal is kapcsolatban állt: 1997-ben előadást tartott egy losonci lelkészertekezleten.)

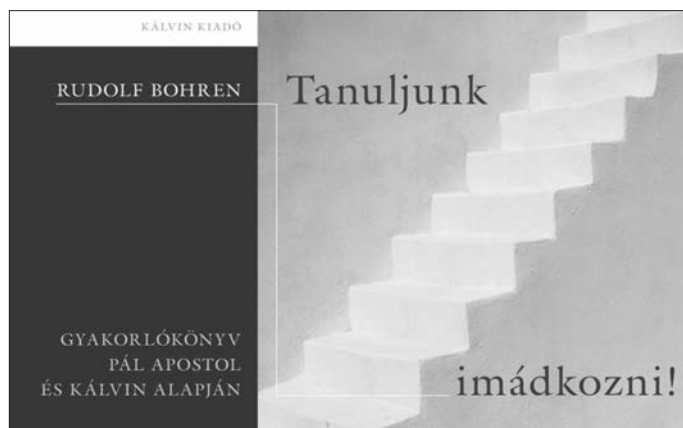
Mivel Pál apostol nyomán vallotta, hogy mindenki tud imádkozni, miközben nem tudjuk, hogy hogyan kell, ösz-

A szerző a célt, amit e könyv elkészítésével követett, ekképpen fogalmazta meg: „*Könyvem azért írtam, hogy szembezálljak az imaélet lanyhulásával – a magaméval is. Három alapelemből építettem fel, amelyek az imádság gyakorlásának is alapvető szabályai: A Biblia felől imádkozom, imádságomat egy tanító segítségével fogalmazom, és én magam ragadom meg az igét – másokért is.*”

A konkrét imádságok mellett egy-egy páli ige, illetve reformátorunktól vett citátum olvasható, mintegy ráerősítve a különböző témakörökben (feltámadás, katonai szolgálat, halálos veszély, képtel, ige hirdetés stb.) közölt imádságokra.

–akb–

(*Kálvin Kiadó, Budapest 2011*)

szeállított egy gyakorlókönyvet Pál apostol és Kálvin alapján. „*Az imádságot tehát tanulni kell. Tanulni és gyakorolni, és ezáltal megízlelni, hogyan hatja át Isten közelsége az egész életünket*” – áll a könyvecske hátsó borítóján.

Feladvány

Melyik évben született Szenci Molnár Albert?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **október 15-ig** nyílt levelezőlapom, képeslapom vagy emailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének a címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A júniusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik szerint Lübeck Németországban van.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – jutalomban: **Haris Zsuzsa** (Martos), **Matu Edit** (Reste) és **Nagy László** (Alistál). Mindhárman egy képes Újszövetséget kapnak ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A Rima bal partján, Rimaszombatól tizenkilenc kilométerre délkeleti irányban fekszik Rimaszécs. Fallal körülvevett református templomát eredetileg gótikus stílusban építették, majd később reneszánsz stílusjegyekkel látták el. Rimaszécs közel 1800 lakosából a tíz évvel ezelőtti népszámláláskor 335 lélek vallotta magát reformátusnak. A választói névjegyzék 137 egyháztagot számlál (a gyerekekkel együtt természetesen valamivel többen alkotják a gyülekezetet). Az egyházközség lelkipásztora Orémusné Basa Ilona, aki tizenöt éve szolgál Rimaszécsen, az elmúlt évben pedig férjével a faluba költözött. A gyülekezet mindennapjairól Pósa Zoltán gondnokhelyettes, zsinati tag adott tájékoztatást.

Az egyháztagoknak csak 10–15 százaléka jár templomba. Az istentiszteletek látogatottsága nemcsak attól függ, hogy milyen ünnep van, hanem befolyásolja az időjárás is. Karácsonykor többen vannak, mint az átlagos vasárnapi alkalmon, de húsvétra már ez sem jellemző. Többen ilyenkor utaznak el, talán így akarják az öntözökóddéssal járó vendéglátást elkerülni – véli a gondnokhelyettes.

A meghirdetett úrvacsorai alkalmon 35–40-en is részt vesznek, köztük négyöt konfirmált fiatal is. Az istentiszteleteken általában itt is a nők vannak többségben. Sokan – korukra való tekintettel és egészségi okokra hivatkozva – elmaradtak a vasárnapi istentiszteletekről. Pósa Zoltán hiányolja a fiatalok jelenlétét is, főleg azokat, akik a rimaszombati református gimnáziumot látogatják. Sajnos a gyülekezet tagjainak száma évről évre egyre fogy: kevesen születnek, és sokan halnak meg. A gyerekek kevesen vannak, de a tiszteletes asszony megpróbálja összefogni a helybeli alapiskolába járó fiatalokat, ahol hittanoktatást tart a számukra – mondja a gondnokhelyettes.

Sikeresen működik a nyolc éve alakított gyülekezeti énekkar, melybe a zádorházai leányegyház tagjai is bekapcsolódnak. A kórus rendszeresen részt vesz az egyházmegye által szervezett kórustalálkozókon, de más alkalmon is: például helyi gyülekezeti ünnepeken, testvérgyülekezeti találkozókra és a szomszédos gyülekezetek ünnepi alkalmain is szívesen szolgálnak.

Bibliáórákat nem tartanak Rimaszécsen. Nincs rá igény – mondja a gondnokhelyettes, aki elárulja, hogy a tiszteletes

AHOL HELYE VAN A CIGÁNYMISSZIÓNAK Rimaszécsen is fogy a reformátusság

asszony ugyan kezdeményezte ezt a lehetőséget a Biblia mélyebb tanulmányozása céljából, de mivel nem mutatkozott érdeklődés, nem sikerült azt beindítani. Pósa Zoltán sajnálatosnak tartja azt is, hogy a gyülekezet előjárói, a presbiterek – akik példát adhatnának a többieknek – sem érdeklődnek a bibliaóra iránt. Nem tudja, hol lehet a hiba. Talán akik alkalmazásban állnak, a sok program és feladat mellett nem tudják úgy megszervezni a napjaikat, hogy ott legyenek; az időséssel pedig az a gond, hogy az esti órákban már nem akarnak kimozdulni, mert félnek. Ahhoz, hogy ezt megértsék, ismerniük kellene a falu összetételét – keresi az okokat a gondnokhelyettes.

Rimaszécsen a lakosság hetven százaléka cigány, akik közül 15–20 évvel ezelőtt több gyermek is részesült a keresztség sákramentumában. Viszont a helyzet az, hogy ezeknek a gyermekeknek a szülei akkor keresik fel csak a gyülekezetet, amikor valamilyen segélyszállítmány vagy támogatás érkezik Hollandiából. Azzal érvelnek, hogy ők is reformátusok, mert a gyerekeik meg lettek kereszelve. Ellenben – mondja Pósa Zoltán –

A rimaszécsi református templom felújított szószéke. (A. Kis Béla felvétele)

nem teljesítik az egyházzal kapcsolatos kötelességüket: nem fizetnek egyházdót, és az istentiszteleti alkalmat sem nagyon látogatják. Előfordul ugyan, hogy néha betévednek a vasárnapi istentiszteletre, de a végét már nem bírják kivárni. Valószínűleg nem tudja őket lekötöni az igehirdetés, ezért távoznak még annak befejezése előtt – gondolkodik el a helyzeten a gondnokhelyettes.

A gyülekezet életében pozitívumot jelenthet – bizakodik Pósa Zoltán –, hogy a lelkipásztor nemrég költözött a faluba. Korábban Balogványiban élt a családjával, de férje, Orémus György nyugdíjba vonulása után Rimaszécsen vettek házat. A lelkipásztor így most már naponta találkozhat az egyházközség tagjaival. A gondnokhelyettes szerint most, hogy ott él velük a lelkipásztor, több ideje lesz rájuk, és a helybeli reformátusok is máshogyan viszonyulnak ahhoz, aki személyesen hívja meg őket a templomba vagy más közösségi alkalomra. Bízunk abban is, hogy ezáltal növekszik majd az istentiszteletek látogatottsága.

A gyülekezet a kilencvenes évektől kezdődően fokozatosan igyekezett megőrizni az épületei állagát. Először a templomot tették rendbe: tetőt cseréltek, és a belső tér is új festést kapott. Most a parókia van soron, amely alapos felújítást igényel, hogy ha majd új lelkeszt kap a gyülekezet, legyen hol laknia. Rendbe tették az egykori egyházi iskolát is, ahol most egy kisegítő iskolát működtet Besztercebánya megye önkormányzata.

A gyülekezet éves bevételeinek (adományok, egyházadó, bérleti díj) egy részét állagmegővásra fordítják. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem – mondja a gondnokhelyettes –, hogy a holland testvéregyházukkal kiépített jó kapcsolatnak köszönhetően ha nem is pénzbeli, de tárgyi támogatás mindig érkezik. Példaként említi, hogy a templom kifestésére az egyik holland presbiter festéket adományozott. A zeewoldei gyülekezettel már 2005 óta tartják a kapcsolatot, évente 15–20 holland fiatal látogat el nyáron Rimaszécsre, hogy ismerkedjenek a gyülekezet tagjaival. 2007-ben testvérgyülekezeti kapcsolat jött létre a nagyváradi-újvárosi református gyülekezettel is.

A rimaszécsi anyaegyház a hozzá tartozó zádorházai és jénei leányegyház tagjaival évente találkozót szervez. Rimaszécsen már két alkalommal is tartott missziói előadást (főleg a cigány lakosság körében) egy svájci missziói központból érkezett lelkesztől. Áldásos alkalomok voltak ezek is, még ha azonnal nem is látható pozitív eredmény; reménykedni lehet, hogy a vetést egykor majd aratás követi.

Iski Ibolya

Ez volt a mottója a Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság 9. világgyűlésének, melyre 2011. június 28-a és július 2-a között Torontóban került sor. A konferencián mintegy 120 ország közel ezer börtönlelkésze, missziós munkatársa vett részt.

Az ünnepélyes megnyitó után elsőként **Ron Nikkel** elnök köszöntőbeszéde hangzott el, aki így fogalmazott: „*Összejövetelünk a remény jele mindazoknak, akik az igazságosság és irgalmasság szenvedélyes elkötelezettjei, akiknek szívében cselekvő együttérzés él a szegények, a fogvatartottak, az összetört emberi életek iránt.*” Őt a szervezet alapítója, **Chuck Colson** követte.

A program szerint reggelente katolikus, ortodox és protestáns áhítatok szolgáltak lelkünk épülésére, délelőttönként közös előadáson (plenáris ülésen) vettünk részt, délutánonként pedig csoportbeszélgetéseken bővíthettük ismereteinket. Közben rövid videobejátszások által betekintést nyertünk egy-egy szervezet életébe. (A Magyar Testvéri Börtöntársaság kisfilmje is hűen tükrözte munkájukat.) Majd késő estig ismét plenáris ülés következett, és keresztyén zenekarok, kórusok fellépésével zártuk a napot.

A délutáni csoportfoglalkozás kiválasztásánál nehéz volt a döntés, mivel mindennap tizenöt csoport kínált izgalmas lehetőséget, témát. Szó esett például az igazságszolgáltatás és a kegyelem bibliai alapjairól, a missziós vezetők képzéséről, a büntetés-végrehajtás megváltoztatásáról, jogi tanácsadásról és segítségnyújtásról. De hallhattunk a médiumokkal való együttműködésről, rehabilitációról, az előzetes fogva tartásról, vezetők fórumáról, keresztyén-muszlim párbeszédéről a

Börtönmissziós világgyűlés volt Torontóban

„Remény, megbocsátás, helyreállítás, szabadság”

börtönben, a helyreállító igazságszolgáltatásról és reszocializációról. Mód volt hallani a vezetők kihívásairól, a bűnbánat és lelki gyógyulás összefüggéséről, a különböző missziós szervezetek együttműködéséről, a helybeli gyülekezetek szerepéről a börtönökben, a kommunikáció lehetőségeiről, a szexuális zaklatás gyermekáldozatainak lelkigondozásáról, a vallásos és világi programok egyeztetéséről, konfliktuskezelésről, az APAC- és a szikomorfa-programokról, a fiatalok építő programjairól, az afrikai börtönállapotokról, a börtönmissziós imahétről, a képzésről és a tanulás lehetőségeiről, az emberi jogokról és az utógondozásról stb. Szemináriumokból is bőséges volt a kínálat, így igyekeztünk mindebe belehallgatni.

A világgyűlés szlovákiai résztvevői

A csoportok közül én a szikomorfa-programról szóló csoportot választottam, amelyet **Lynette Parker** és **Caroline Timms** előadók vezettek. (Ez a program Magyarországon már működik, és szeretnénk nálunk is kiépíteni.) Keresztyén értékeken alapszik, a helyreállító igazságszolgáltatás modellje (Zákeus-

programnak is nevezik). Bibliai történet felhasználásával a tanfolyam alkalmat ad arra, hogy felfedezzünk és megvitassunk számos, bűncselekménnyel kapcsolatos témát. A tanfolyamon vannak beszélgetések, videobejátszások, kiscsoportos foglalkozások. A program lehetőséget ad arra, hogy az összes érintett többet megtudjon a bűntény hatásairól. Ezenkívül alkalmat nyújt arra, hogy az érintettek megmutassák a gyakorlatban, hogy megteszik a helyreállításához szükséges első lépést. És reményt ébreszt, hogy az áldozat és az elkövető jövője is megváltozik.

Érdekes volt megismerni a németországi fiatalok fogva tartásának új lehetőségét. A program lényege, hogy családok vállalnak saját gyermekeik mellé fiatalok elítéltet, és egy nagy házban több ilyen család együtt él. A fiatalok iskolába járnak, dolgoznak, miközben megízlelik egy igazi család együttélésének szépségét.

A konferencia a középpontba helyezte az áldozat és az elkövető megbékélése lehetőségeinek előmozdítását és a resztoratív-helyreállító igazságszolgáltatás kérdését, melyben nagy szerepet vállalhat az állam. A világgyűlés alatt a kreatív munka, a börtönlelkézi tevékenység, az önkéntes szolgálat elismeréseként különböző nemzetközi díjak kerültek kiosztásra.

Ez a konferencia nemcsak az én személyes munkámat érinti, hanem fontos Egyetemes Egyházunk szempontjából is. Szlovákiát rajtam kívül még ketten képviselték: a Szlovák Testvéri Börtöntársaság elnöke, **Ján Kerekréti** és egy elnökségi tag, **Ján Sefčík**.

Antala Éva

nősen a gyermekekért), hogy a távollét ne gyengítse szeretetüket és türelemmel viseljék a megpróbáltatást.

Október 8. – a börtönlelkészek, missziósok napja. A börtönlelkészekért és önkéntesekért, hogy az Úr adjon erőt, kitaratást és türelmet a munkájukhoz.

Október 9. – a megbékélés napja. Hogy a fogvatartottak a kereszthez jöjjenek, ahol a szeretet és az igazság találkoznak, hogy megbékéljenek az áldozataikkal, családjukkal és a közösséggel.

„Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem, hogy evangéliumot hirdessek a szegényeknek; azért küldött el, hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak” (Lk 4,18a).

Ján Kerekréti, elnök
Antala Éva, ügyvezető igazgató

Nemzetközi börtönmissziós imahét

A Szlovák Testvéri Börtöntársaság felhívja gyülekezeteink figyelmét, hogy 2011. október 2-a és 9-e között megszervezi a nemzetközi börtönmissziós imahetet, melyet a világ mintegy száz országában tartanak meg évente. A hét mottója: *Remény, megbocsátás, helyreállítás, szabadság.* Kérjük, a gyülekezeti közösségekben is tartassanak alkalmak, melyeken közösen imádkoznak a rászorulókért és a szolgálatot végzőkért. Ajánlott imatémák:

Október 2. – a fogvatartottak és a börtönmisszió vasárnapja. Az Úr irgalmáért, bűnbocsánatért, az elítéltekért, a szabadultakért, családjaikért, gyermekeikért, az áldozatokért és a börtönmisszióért.

Október 3. – a helyreállító igazságszolgáltatás napja. A törvényalkotókért,

hogy segítsék a bűnözők megtérését és társadalmi beilleszkedését. A bírákért, hogy a munkájukat igazság és könyörületesség vezérelje.

Október 4. – az áldozatok napja. Hogy az áldozatok vigasztalást találjanak az Úrban, és megtanuljunk irgalmasak lenni azokkal szemben, akik fájdalmat okoztak.

Október 5. – a szabadultak napja. Hogy megtalálják helyüket a családjukban és a társadalomban, képesek legyenek ellenállni a kísértésnek.

Október 6. – a büntetés-végrehajtás napja. A börtönparancsnokokért és családjukért, a börtönökben dolgozókért, hogy irgalommal végezzék munkájukat.

Október 7. – a börtönben levők családjának napja. Az elítéltek családjáért (külö-

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara június 26-án megtartott diplomaosztó ünnepségén öt teológiai doktort is avattak (*l. a tudósítást a 14. oldalon*). Az alább bemutatandó Somogyi Alfréd és Tanító Péter 2010. augusztus 30-án védtek meg disszertációjukat és váltak jogosulttá a teológiai tudományok doktora (PhD) akadémiai cím viselésére, míg Szénási Lilla 2011. június 24-én tett rigorózus doktori vizsgát és szerezte meg a teológia doktora (ThDr.) akadémiai titlust. Semseiné Késmárki Ágnes és Gál László bemutatása (objektív okok miatt) a következő lapszámra marad. (A szerkesztőség)

SOMOGYI ALFRÉD

1970-ben született Losoncon, református pedagóguscsalád harmadik gyermekeként. Sörös Béla református lelkipásztornak az unokája, aki 1925–1939 között a losonci Református Teológiai Szeminárium igazgatója és 1938-tól egyházunk püspöke volt.

Neveltetésében a keresztyéni és konzervatív értékrendet a családi háttér biztosította. Iskoláit lakóhelyén, Füleken végezte, itt is érettségizett 1988-ban a magyar gimnáziumban. Egyetemi tanulmányait magyar-történelem szakos hallgatóként a pozsonyi Comenius Egyetem Bölcsészettudományi Karán kezdte meg. Az 1989-es politikai változások idején a pozsonyi magyar diákok egyik vezetője, a József Attila Ifjúsági Klub elnöke volt. A változásokat követő években abbahagyta egyetemi tanulmányait, és újságíró lett. Rövid ideig az Új Szó, majd a Nap című lap munkatársa, majd 1992-től a Szlovák Rádió Magyar Főszerkesztőségének politikai szerkesztője s a Duna Televízió híradójának szlovákiai tudósítója. 1996-ban Buda-

A református teológia újabb gyümölcsei Doktoravatás a Selye János Egyetemen

pestre költözik családjával, ahol a Duna Televízió híradójának egyik külpolitikai szerkesztője, majd a hír- és publicisztikai műsorok vezetőszerkesztője lesz.

Teológiai tanulmányait a komáromi Calvin J. Teológiai Akadémián végezte. 1999-ben kibocsátották, 2000 nyarán pedig kihelyezték lelkészi szolgálatba: Apácaszakállásra. Ugyanakkor folytatja tanulmányait, elsősorban az egyházjog területén kutat. 2007-ben kezdi meg PhD-tanulmányait a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán. Egy évvel később rigorózus doktori vizsgát tesz, és megvédi *A törvényadó helyzete, szerepe és hatása az ókori Izráel és Babilon jogrendszerében* című doktori értekezését (ThDr.). Kutatási eredményeit nagydoktori munkájában is felhasználja. PhD-disszertációját (amit 2010 nyarán védett meg) Török Gábor budapesti professzor irányítása alatt készíti el, címe: *Törvénykezési és törvényalkotói tendenciák és azok okai a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és jogelődjeinek jogrendjében*. Az egyházjogpolitikai és -jogkritikai munkát a szakmai bírálók jelentős fölismeréseket tartalmazó, kitűnő munkának értékelték.

Somogyi Alfréd gyülekezeti lelkészi szolgálata mellett óraadó tanár a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán, ahol egyházjogot, egyháztörténetet, retorikát és stílusztikát oktat; több társadalmi tisztséget is ellát.

1992-től nő, felesége – Varga Laura – alapiskolai tanítónő és református hittanár. Isten kegyelméből négy gyermeket nevelnek: Bence tizenhét, Zsuzsanna Mária tizenhat, Máté tizenégy, Dániel Gábor pedig hét éves. Életét és szolgálatát meghatározó igéje: „*Ne félj, csak higgy!*” (Mk 5,36b).

TANÍTÓ PÉTER

1974. szeptember 19-én született Vág-sellyén. Az alapiskolát Zsigárdon, a középiskolát a Dunaszerdahelyi Mezőgazdasági Szakközépiskolában végezte 1989–1993 között. 1994-ben a komáromi Calvin J. Teológiai Akadémia hallgatója lett. 1999-ben kihelyezték önálló lelkészi szolgálatba Csallóközarányos-

ra. Ugyanekkor – lelkészi szolgálata mellett – tanársegéd (görög tanár) a teológián.

Doktori programja az újszövetségi tanszéken kezdődött Bándy György professzor vezetésével, disszertációja címe: *Krisztus feltámadásának eszkatológiai dimenziója*. A disszertáció szerzője bőven kifejteni, hogy a keresztyén ember feladata az, hogy hirdesse az ö-

römhírt, mert Isten úgy szerette ezt a világot, hogy egyszülöttjét adta érte, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Hirdetni kell Krisztus halál felett való győzelmét, mert amikor Pál a korinthusiaknak az evangéliumról, az örömmüzenetről ír, akkor ennek középpontjában Jézus Krisztusnak a feltámadása áll.

Miért evangélium Krisztus feltámadása? Mert azt hirdeti, hogy a hazugság nem győzhet és nem győzheti le az igazságot, a gonoszság nem győzhet le és nem győzheti le a jóságot, a gyűlölet nem győzhet le és nem győzheti le a szeretetet, és a halál nem győzhet le és nem győzheti le az életet! A feltámadás annak a bizonyítéka, hogy győzött az igazság a hazugság felett, a jóság a gonoszság felett, a szeretet a gyűlölet felett és az élet a halál felett! Azaz: győzött Krisztus!

SZÉNÁSI LILLA

1977. június 12-én született Komáromban. Az alapiskolát Hetényen végezte, majd egészségügyi szakközépiskolába készült. Istennek azonban más terve volt vele, így a párkányi gimnáziumban tanult tovább. Az érettségi megszerzése után jelentkezett a komáromi Calvin J. Teológiai Akadémiára, amelynek elvégzése után 2000-ben lett kibo-

csátva a lelkészi szolgálatba. Ugyanebben az évben fogadtak egymásnak örök hűséget Szénási Szilárdal, aki szintén lelkész. Házasságukból egy fiú- és egy lánygyermek született. A martosi és az ímelyi gyülekezetben szolgálnak, valamint az agyagosi, a vágfűzesi és a naszvadi szórványt is gondozzák.

Doktori munkájának címe: *Hittankönyvek a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hitoktatásában az elmúlt két évtizedben*. A dolgozat megírásánál az a cél vezérelte, hogy bemutassa, melyek azok a hittankönyvek, amelyeket a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház magyar nyelvű hitoktatásában az elmúlt két évtizedben használhattak a hitoktatók. Ehhez meg kellett vizsgálnia mind a Magyarországon, mind a hazánkban kiadott és a hitoktatásban leginkább elterjedt könyveket. A könyvek vizsgálatakor elemezte, hogy mi vezetett a megírásukhoz, milyen pedagógiai és katechetikai elveket és módszereket követtek az írók, illetve milyen tanterv szerint dolgoztak. Ezenkívül kü-

lönösképpen figyelt arra, hogy mit tanítanak, milyen képet közvetítenek az egyház életén belül magáról az egyházzal, az istentiszteletről és annak elemeiről, valamint a misszióról és a diakóniáról.

Munkáját öt nagy részre osztotta. Az első részben a rendszerváltás utáni éveket mutatja be Magyarországon a katechetika szemszögéből. A második részben az 1990 után kiadott magyarországi hittanterveket vizsgálja. A harmadik részben tárgyalja a tankönyv fogalmát, fajtáit, a korosztályi sajátosságok fontosságát és jellemzőit, valamint két hittankönyv-sorozat elemzése is megtalálható itt. A negyedik rész egy holland hitoktatási segédanyag elemzését tartalmazza. Az ötödik részben pedig a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház helyzetét és az eddig megjelent hittankönyveket ismerteti. A munka során tapasztalt eredményeket az összegzésben foglalta össze.

Egy busznyian voltunk a drezdai Kirchentagon

A Komáromból június 1-jén kora reggel indult busz Pozsonyban felvette a legnyugatibb csapattagokat is (a legkeletibbek már egy nappal korábban megkezdték az utazást), s aztán „elrázta” egyházunk elnökeit, egyházmegyéink, iskoláink és egyéb intézményeink, szervezeteink képviselőit Szászország fővárosáig. A meg-

rost ellepő közel százötven-ezer „idegennek” sokat kell utaznia, mert a programok több mint száz helyszínen zajlanak, miközben az ebédjét mindenki egyetlen óriási sátorban költetheti el. A négy évvel ezelőtti kölni Kirchentaggal összevetve ez hátrány, ami viszont nagyon hasonlatos: az Elba két partjának nagyszerű kihasznál-

jegyzés arra vonatkozik, hogy a Pozsony–Prága autópálya szinte kirázta a lelket az emberből (érdekes: Ausztriában úgy javítják az utat, hogy a folt csak látszik, de nem érezhető!). Szállásunk egy lakatlan lakótelep (szörnyű látványt nyújtottak az elhagyott, függőnytelen, bevert ablakú pannelakások!) iskolájában volt, ahol – miután ügyesen bekvártélyoztuk magunkat – megkezdődhetett a könyvnyi terjedelmű programfüzet áttanulmányozása...

Imasátras csapatunk sietett a vásár területére, hogy megépítse a kis elmélyülésre lehetőséget nyújtó sátrat, aminek egyik külső fala egyházunk „standjává” lett: oda tudtuk felerősíteni egyházmegyéink, intézményeink, hivatalos lapjaink bemutatkozó anyagát. (Reggel folytathatták az

lása programhelyeknek és záró istentiszteleti helyszíneknek (Kölnben a Rajna nyújtott ilyen „szcenériát”).

A mintegy 2200 programból természetesen mindenki csak csipegethetett. Némelyiken hatalmas tömeg (pl. Jörg Zink videoközzvetítéses reggeli bibliatanulmányozásán, Angela Merkel kancellár előadásán; a vásár területén levő könyvesstandoknál szinte alig lehet lépni), másutt levegőhöz juthat az ember (pl. az egyetem kincstárában kiállított régi könyvek és kéziratok megcsodálásakor vagy a néprajzi múzeumban). És ahogy ilyen kavalkádban be szokott igazolódni, nagy szerepük van a spontán dolgoknak is. Nagyon jók az összesodródások (pl. Miloš Klátik és Milan Krivda evangélikus püspökökkel; Füle Tamással, a Parókia internetes portál szerkesztőjével; egy aachen-i idős hölgygel, aki Carl Maria von Weber sírját keresi az egyik temetőben stb.). Külön élményt jelentettek a Neumarkton egy szökőkút mellett késő este magyarul éneklő fiatalok, akárcsak a Lux aeterna rögtönzött egybeéneklése egy Elba-parti teraszon.

Kamarakórusunk egyébként több helyszínen is fellépett, éneke különösen pompásan hangzott a Dreikönigskirchében (hangos sikert is aratott). Ugyanott volt egy pódiumbeszélgetés a kisebbségi egyházak helyzetéről, melyen Fazekas László püspök is részt vett. A református gyülekezetben igét is hirdetett egy közös német–magyar istentiszteleten (számunkra kicsit furcsa liturgiájú úrvacsorázással zárult).

Az öt nap elrohant, s a már ismert útvonalon való „hazarázódás” elősegítette gyors visszazökkenésünket a mindennapok ritmusába.

–akb–

erőfeszítést, mivel éjjel a hideg miatt minden ragasztott anyag a földön kötött ki...)

A 33. Német Protestáns Egyházi Napok megnyitóját, amely három helyszínen az ötnapos rendezvény mottója [*„...ott lesz a szíved is” (Mt 6,21)*] jegyében zajlott (az Altmarkton Fabiny Tamás budapesti evangélikus püspök prédikál – kicsit talán a német „füleknek”, többször is taps szakítja félbe), kényelmesen elérjük. A kényelmes utazás egyébként általános, a villamos- és buszjáratok sűrűk, legtöbbször gond nélkül fel is férünk. Pedig a vá-

Szereted az embereket?

„...aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát” (1Jn 4,20b).

Egy szent életű remete a barlangjában hosszasan imádkozott. Úgy érezte, most ennyire elmélyülve igazán bensőséges kapcsolatba került Istennel, ám egyszer csak egy egérke kezdte el rágcsálni a saruja szíját. Mérgesen ráförmedt: – Mit keresel itt, takarodj el azonnal! – Éhes vagyok! – Mit háborgatsz, hát nem érzed, hogy Istennel vagyok közöségben? – Hogy lehetsz közel Istenhez, amikor még velem sem tudsz kijönni?!

(Bruno Ferrero meséje nyomán)

Ha idegesít a környezeted, haragszol a körülötted levőkre, nem lehetsz igazán jóban az Úrral sem. Kemény szavak, de gondoljunk csak bele, mit tenne Jézus, pontosabban, mit tett Jézus!

Például az ötezer ember megvendégelése előtt, amikor egy lakatlan helyre akart menni a tanítványaival, hogy megpihenjenek: „Ő pedig így szólt hozzájuk: »Jöjjetek velem csak

ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjete meg egy kissé.« Mert olyan sokan voltak, akik odaérkeztek, és akik elindultak, hogy még enni sem volt idejük. Elhajóztak tehát egy lakatlan helyre magukban. De sokan meglátták és felismerték őt, amikor elindultak, ezért minden városból összefutottak oda, és megelözték őket. Amikor Jézus kiszállt, és meglátta a nagy sokaságot, megszánta őket, mert olyanok voltak, mint a pásztor nélkül való juhok, és kezdte őket sok mindenre tanítani” (Mk 6,31–34).

Én például ebben a helyzetben, mikor a hajóból kiszállva meglátom a sokaságot (ötezer férfit), valószínűleg arra gondolnék, hogy na, tessék, már egy lakatlan helyen sem lehet biztonságban az ember?! Aztán meg finoman felhívnom a figyelmet arra, hogy ezek a lakatlan helyek arra valók, hogy az ember egyedül lehessen, hogy ne zavarja senki elmélyülés közben, és a csendben, nyugalomban talán ki is pihenje magát.

Jézus nem zavarta haza a népet, hogy nyugodtan beszélgethessen a

tanítványaival, hanem megsajnálta őket gazdátlan mivoltukban – tanított, sőt a végén még meg is vendégelte az egész társaságot.

Sokszor van, hogy úgy érzem, az erőm végső határán vagyok, szeretnék megpihenni, elmenekülni mindenkitől, minden bajtól, gondtól, és előfordul, hogy amikor elintézem magamnak a „lakatlan helyet”, a háborítatlan nyugalmat, akkor jön a „sokaság”, és beszélgetni szeretne, meg éhes. Ilyenkor „emberi szemmel” két lehetőségünk van, „isteni szemmel” csak egy: tanítani a népet, és vendégül látni őket.

Akkor sehol sem lehet nyugalma egy keresztyén embernek? Dehogynem! Isten senkit sem enged erején felül kísérteni. Talán azt kellene megtanulnunk, hogy efféle kilátástalannak tűnő helyzetekben elsősorban erőt kérjünk tőle, rá bizzuk magunkat. De ha megfordulna a fejünkben, hogy „hazakergessük” a tömeget, akkor nem vagyunk igazán közel Istenhez! „Ha valaki azt mondja: »Szeretem Istent«, a testvérét viszont gyűlöli, az hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát” (1Jn 4,20).

Somogyi Laura

Azok vagyunk, akik lehetnének?

Nyáron immár negyedszer találkoztak Balatonfenyvesen a Református Gyermekek- és Ifjúsági Üdülőben az egész Kárpát-medencéből érkezett református fiatalok. Az elmúlt esztendő egyes tapasztalatai nyomán kis szorongással vágtunk neki a zselízi gyülekezetből az újabb tábornak... Tudunk-e újat mondani a ránk bízott fiataloknak? Le tudjuk-e küzdeni sokféleségünkben adódó, olykor markáns különbözőségeinket?

E cikket a tábort követő héten írom, s el kell ismernem, hogy emberileg nem lehetséges közel kétszáz, nagyon különböző gyökerű és világlátású tinédzsert lekötni egy héten keresztül. Legyenek bármilyen jók a programok, ötletek, a szervezés, álljon rendelkezésünkre bármennyi pénz a tábor megvalósításához: a többletet csak Isten Szentlelke adhatja. Még nem volt olyan hét, ami után nyugodt lélekkel elmondhatuk volna, hogy többnyire minden úgy sikerült, ahogy szeretttük volna – egészen az ideig augusztusig. Ebben az

évben olyan csodát élhettünk át, ami leginkább ebben a két egyszerű szóban fejezhető ki: egyek vagyunk.

Találkozónk heti témája Jézus szavaira (Mt 5,13–16) épült. Köntös László dunántúli püspökhelyettes kezdő áhí-

tata, fiatalos, magával ragadó stílusa nagyon sok résztvevőben oldott fel belső görcsöket, feszültségeket. A hét minden napján velünk volt táborvezetőként **Bellai Zoltán** püspöki főtanácsos, aki annak idején megálmodta ezt a találkozót. Meghívott vendégünk volt **Szászfalvi László** államtitkár, **ifj. Tislér Géza**, az MTV vallási műsorainak helyettes szer-

kesztője és **Mocsai Lajos**, a Veszprém kézilabdacsapatának edzője is. Mindhárom előadó szemléletesen és tanulságosan beszélt arról, hogy milyen szolgálata állította az Urísten és miként éli meg a „só és világosság” tanítványi létét.

Velünk volt az Úr az Őt dicsérő énekeinkben és elcsendesedésünkben, csoportos beszélgetéseinken, esti programjainkon, versengéseinkben, kirándulásainkon és szabadfoglalkozásainkon is. Idén először festette meg minden tábori csoport a találkozó zászlaját, melyek sokatmondóak és nagyon szépek lettek. Ez a közös program még jobban összekovácsolta a résztvevőket, s a már meglévőknél túl újabb barátságokkal gazdagított mindannyiunkat.

Istené legyen mindezért a dicsőség!

Révészné Bellai Csilla

Firesz – Duna Menté

Ifjúsági találkozó – Sportnap

Időpont: szeptember 24. (szombat), 9.30 – 17 óra

Helyszín: Alistál

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Elnöksége a 18. (rendkívüli) ülésén, melyre 2011. augusztus 9-én Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– 2011. július 17-én Nagymihályban „nem csatlakozottak fóruma” címen gyűlést szerveztek, mivel sajnálattal fogadták a hírt, hogy egyházunk elnöksége aláírásával 2011. június 21-én több ezer református egyháztag akaratára ellenére is csatlakoztunk a Magyar Református Egyházhoz. A jelenlevők felhívással fordultak egyházunk vezetőségéhez, melyben a kialakult helyzetet kívánják rendezni. A felhívás egyben nyílt levél egyházunk püspökének és vezetőségének.

A Zsinati Elnökség tudomásul veszi a 2011. július 17-ei nagymihályi fórumon felhívásban és nyílt levélben megfogalmazott dolgokat, de a kezdeményezés módját az egyház jogrendjétől idegennek tartja. Viszont figyelembe véve az egyházban kialakult feszültség komolyságát – egyházi törvényeinkkel összhangban – kész foglalkozni a felhívásban vázolt problémákkal és kész megoldást keresni a kialakult helyzetre. Ennek értelmében a Zsinati Elnökség a Zsinati Tanács elé terjeszti a Zsinat rendkívüli ülésének összehívását, amennyiben a Zsinati Tanács legközelebbi üléséig 12 zsinati képviselő nem indítványozza. A Zsinati Tanács ülésére a rendkívüli zsinati ülés összehívását kezdeményező féltől tárgyalási anyagot kér.

– Tudomásul vette, hogy egyházunk 2011. július 31-ei hatállyal Kása Gergely felsőlánci lelkipásztornak – saját kérésére – felbontotta a munkaszerződését, így Kása Gergely munkaviszonya és szolgálati jogviszonya 2011. július 31-ei hatállyal megszűnt. A Zsinati Iroda levélben értesítette az Abaúj-tornai Református Egyházmegye esperesét, hogy gondoskodjon helyettes lelkész kinevezéséről a felsőlánci gyülekezetbe.

– Tudomásul vette, hogy egyházunk 2011. július 31-ei hatállyal Hangácsi Krisztina segédlelkésznek (aki a Fial Reformátusok Szövetségénél végzett szolgálatot) – saját kérésére – felbontotta a munkaszerződését, így Hangá-

A ZSINATI ELNÖKSÉG 18. ÜLÉSÉRŐL

csi Krisztina munkaviszonya és szolgálati jogviszonya 2011. július 31-ei hatállyal megszűnt.

– Megállapította, hogy a Felsőlánci Református Egyházközség lelkészi állása megüresedett. A Zsinati Elnökség méltányossági alapon nem kezdeményezi Kása Melinda beosztott lelkipásztor áthelyezését, továbbra is beosztott lelkészként szolgálhat; mindezek ellenére nem támogatja, hogy hosszú távon a Felsőlánci Református Egyházközségben maradjon.

– A Zsinati Tanács ZST-145/2011-es számú határozatában jóváhagyta a HITTANács hittankönyvet, és kérvényezte egyházunk hittankönyvének felvételét a kiadandó tankönyvek listájára. A Zsinati Tanács a HITTANács hittankönyvet saját költségén augusztus végéig szerette volna kiadni. Mivel Kása Gergelynek, a hittankönyv összeállítójának munkaviszonya és lelkészi jogviszonya 2011. július 31-ei hatállyal megszűnt, a Zsinati Elnökség megszólítja Szénási Lilla és Czinke Tímea lelkipásztorokat, készek-e bekapcsolódni a hittankönyvek előkészítésébe. A hittankönyvek grafikai előkészítésének munkájával Szarvas Lászlót bízta meg.

– 2011. szeptember 19-e és 22-e között Berekfürdőn összegyűlési lelkésztovábbképzőt és lelkészüdülést szervez egyházunk minden lelkipásztorának. A lelkésztovábbképzőn és lelkészüdülésen való részvétel alól csak a 15 évnél fiatalabb gyermeket nevelő lelkész házaspár egyik tagja kaphat kivételt. A lelkésztovábbképzőn és lelkészüdülésen részt nem vevő lelkipásztorok látják majd el a helyettesítéseket. A lelkésztovábbképző és lelkészüdülés programjának összeállításával és megszervezésével a Zsinati Elnökség Molnár Árpád zsinati tanácsost bízta meg.

– Kéri a szolgálati telefonokat használókat, hogy lehetőség szerint próbáljanak beleférni az előfizetett percdíjakba. Egyházunk az elkövetkező időszakra 100–150 perces programot fizet elő az elnökség tagjainak és a zsinati főtanácsosnak. Fazekas László püspök részére 200–300 perces programot fizet elő (egymás között ingyenes hívásokkal). A telefonok cseréjénél egyhá-

zunk maximum 40 euróig állja a készülék árát, amennyiben a használt drágább készüléket választ, köteles saját forrásból pótolni a különbözetet. A Zsinati Elnökség a készülékek cseréjének lebonyolításával Molnár Sándor zsinati főtanácsost bízta meg.

– A segédlelkészek szolgálatba történő kihelyezése már nincs összekapcsolva a Selye János Egyetem Református Teológiai Kara tanévzárójával, ezért a Zsinati Elnökség jóváhagyja, hogy egyházunk segédlelkészei egy-egy gyülekezeti ünnepségen legyenek kibocsátva gyülekezeti szolgálatba. A kibocsátás helyét az érintettekkel történő egyeztetést követően egyházunk püspöke határozza meg.

– Koncsol László, egyházunk tiszteletbeli főgondnoka júniusban betöltötte 75. életévét. A Zsinati Elnökség 75. születésnapja alkalmából erőt, egészséget és Isten gazdag áldását kívánja Koncsol László tiszteletbeli főgondnoknak. Örülünk Isten kegyelmének, hogy – amennyiben lehetőség adódik – együtt tudunk munkálkodni Isten dicsőségére.

– Molnár János, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja felhívta Fazekas László püspök figyelmét, hogy Fodor Ferenc sajtó alá rendezte Nagy Sándor Béla (1902-ben Nagykaposon született) lelkipásztor 129 igehirdetését, melyek a Heidelbergi kátéről szólnak. (Jövőre lesz a szerző születésének 110. évfordulója, 2013-ban pedig 450. évfordulója a Heidelbergi káté kiadásának.) Molnár János a Kálvin-évek kapcsán kiadásra ajánlja a művet. A Zsinati Elnökség megbízta Molnár Sándor zsinati főtanácsost, hogy egyeztessen Fodor Ferenc teológiai tanárral a Nagy Sándor Béla igehirdetéseit tartalmazó kötet egyházunk által történő kiadásáról.

– Tudomásul vette, hogy Peter Sedláček mozgalmat szervez a vasárnap mint munkaszüneti nap megtartása érdekében. A Zsinati Elnökség a mozgalom kialakulásának ebben a stádiumában nem tud állást foglalni egyházunk esetleges csatlakozásával kapcsolatban.

2011. május 15-én zúgtak-bongtak a szádalmási református templom harangjai, hogy dicsőítsük Istent. A hívás az abaúj-tornai egyházmegye kórusainak a találkozója szolt, amelyen az egyházmegyében működő református énekkarok mutatkozhattak be.

Harangok és dallamok hívása

Szádalmáson kórusok találkoztak

Varga Zoltán espereshelyettes, helybeli lelkipásztor köszöntötte az egybegyűlteket, akik a **Fecső Yvett** péderi lelkipásztor által megtartott rövid áhítat során hangolták szívüket Isten megszólító és formáló szelidségére.

Az ige az *1Krn 16*-ból hangzott, melyben a 105. és 106. zsoltárból való idézetek ismerhetők föl. Dávid király idézi ezeket egy kultikus alkalmon, amikor is a szövetség ládáját a Sionra viteti, nemzeti és vallásos érzést összekapcsoló cselekedtként. Isten szövetségét ünnepli a választott nép, ezért Dávid éneket zeng az Úr dicséretére. Isten nagy tettei ma is méltók a dicséretre, a megéneklésre, különösen az Úr feltámadása, ami a velünk kötött szövetség alapja, hitünk forrása. A feltámadás ereje által készíti az Úr a hálaadás és az ének hangjait bennünk, így a hívő ember lelkének szárnyaló muzsikája mindig a hit és az összetartozás hallelujája – mondta az igehirdető.

Utána csöndes és várakozó lélekkel hangolódott a gyülekezet az énekkarok műsorára, amelyek három-négy hitvalló énekkel gazdagították a találkozó programját. Az énekkarok Gömörhorkáról, Kassáról, Zsarnóról, Rozsnyóról, Kőrösből érkeztek, s bemutatkozott a helybeli gyülekezet kórusa, a berzétei Berkő és a péderi vegyes kar is. Mindenki szívből és örömmel lépett az úrasztalához, hogy éneken teygen bizonyosságot hitéről és Isten dicsőségéről.

A találkozó jelen volt **Süll Kinga**, egyházunk zenei igazgatója is, aki örömet fejezte ki, hogy egyre több hasonló alkalom van, s néhány kedves mondattal további munkára, együtténeklésre és fejlődésre biztatta a kórusokat.

Az alkalom végén az énekkarok tagjai a szeretetvendégség kötetlenségében beszélgettek tovább, cseréltek tapasztalatot és kottákat. Köszönjük a szádalmási egyházközség ajándékkészítését, hisz ez a találkozó újra megerősített mindenkit abban, hogy Istennek énekelni áldott szolgálat – nem pusztán a hangok, dallamok összecsengése, hanem elsősorban a bizonyosságtétel lehetősége miatt.

–FiMj–

Jubilált Dunaszerdahely korábbi lelkipásztora GÖRÖZDI MIKLÓS NYOLCVANÉVES

„Aldjad én lelkem a dicsőség erős királyát” – szolt a hálaének a dunaszerdahelyi református templomban május utolsó vasárnapján: a templomépítő esperes-lelkipásztor, **id. Görözd Miklós** Isten kegyelméből betöltötte 80. életévét.

Az ünnepi köszöntő a gyermekek szavalatával, az Urat dicsőítő énekekkel kezdődött. Az ünnepeltet a gondnokok igei

alapon (*Jer 44; Neh 3,33–34*) köszöntötték: Ha Istenben bízunk, megtörténik a csoda, ahogy ez a templom is felépült, és vasárnaponként megtölti a gyülekezet.

A gyülekezet ajándékát (egy templomunkról készült festményt) nagy örömmel fogadta a jubiláns. És megható volt hallani az imádságát korábbi lelkipásztorunknak, aki hittel és áldozatos munkával,

fáradtságot nem ismerve vette ki a részét a templom és a parókia felépítéséből. A holland testvérgyülekezet levélben érkezett jókívánságait – a *Zsolt 90,10–17* alapján – egy presbiter tolmácsolta.

Ha az Úr vezetésére bízunk magunkat, nem kell félnünk a jövőtől!

–csk–

A jubiláns (jobbra) örömmel fogadja a dunaszerdahelyi templomot ábrázoló festményt

Újlóton felnöttek tettek vallást a hitükről MEGÁLLNI ERŐSEN A HITBEN

2011. május 29-én Isten iránti hálával érkezünk az imádság házába, s kezdünk meg ünnepi együttlétünket hitvalló énekeink éneklésével. Tanúbizonyossággként szolt az Ige: „Azért szerelmes atyámfiai, erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban” (*1Kor 15,58*).

Sándor Veronika lelkész igemagyarázatában a szolgálatokra helyezte a hangsúlyt. Arra, hogy Jézust Úrnak, Isten Fiá-

mint a köszikla. Az Úrban végzett szolgálat nem hiábavaló, áldással jár.

Az istentiszteletet követően az úrasztalától szolt az igehirdetés a keskeny és a széles útról. Végül felnőttkonfirmandusok tettek vallást hitükről, akik mindezt megelőzően lelkiismeretesen, örömmel vettek részt a felnőttoktatásokon. Bátorításként írom: áldásos alkalmak voltak, ahol a keresztyén vallásokról, az úrvacsoráról és áldozásról, a bűnbánatról és gyónásról, Isten törvényeiről, a hálaadásról beszélgettünk.

Sok örömteli órát jelentettek számunkra, miközben végighaladtunk a Kis káté tanításain.

Legyen áldott az Úr ezekért az alkalmakért! És azért is hálát adhatunk neki, amiért Lelke által munkálkodva most is indított felnötteket arra, hogy egy esztendő múlva ők is odaálljanak az úrasztala elé s megvallják hitüket. Így legyen! „Valaki azért vallást tesz énrolam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt” (*Mt 10,32*).

Sándor Veronika

nak vallani – mind szóval, mind cselekedettel – a legfőbb és elengedhetetlen szolgálatunk. Tudnunk kell hitünkben erősen gyökerezni, Jézusra mint fundamentumra építeni, hogy mozdíthatatlanul állhassunk,

ják hitüket. Így legyen! „Valaki azért vallást tesz énrolam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt” (*Mt 10,32*).

Remény, megbocsátás, újrakezdés és szabadság – ezzel a címmel rendezte a Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete Piliscsabán háromnapos konferenciát június 8-a és 10-e közt, melyre egyházunk börtönmissziósai (Antala Éva, Kuczy Lajos, Balogh Ildikó, Bohák Ildikó, Bohák József és jelen sorok írója) is meghívást kaptak.

Az első napon tartotta a Magyar Testvéri Börtöntársaság az évi közgyűlését, amit **Roszík Gábor**, a társaság elnöke vezetett.

A második nap **Gáncs Péter** evangélikus elnök-püspök áhítatával kezdődött. A konferencia bevezető előadását **Benedek Ede** altábornagy tartotta, aki a büntetés-végrehajtási intézetekben végzett börtönpasztorációt, a börtönlelkészi szolgálatot és az intézetekben tevékenykedő és igen aktív szolgálatot végző missziós szervezetek munkáját értékelte.

Roszík Gábor visszatekintett a börtöntársaságnak az elmúlt években végzett szolgálatára. **Kerecsi Klára**, a Kriminológiai Intézet igazgatóhelyettese a BTK-t érintő változásokat ismertette, illetve értékelte a börtönpasztorációs szolgálat szempontjából.

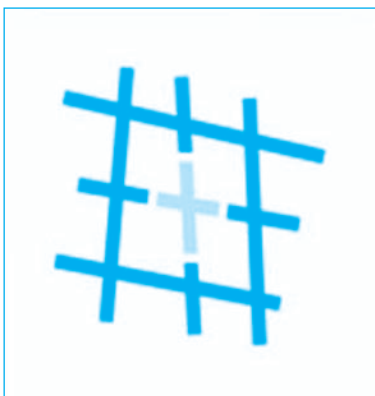
A PRESBITERI SZOLGÁLATRÓL VOLT SZÓ Rimaszombatban talákoztak a gömöri gyülekezeti elöljárók

Nagy Ákos Róbert esperes meghívására a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöksége részéről Szabó Dániel elnök, Bodnár Ákos elnökségi tag és Szilágyi Sándor főtitkár is részt vett június 18-án Rimaszombatban a gömöri egyházmege presbiteri konferenciáján.

Géresi Róbert püspökhelyettes nyitó áhítatát követően **Kocsis Attila**, a magyar Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkársága Tengerentúli Osztályának vezetője (aki egyébként évekig az Egyesült Államokban az egyik református egyházmege espereseként szolgált) előadást tartott az amerikai magyar gyülekezetek helyzetéről. Elmondta, hogy ezekben a gyülekezetekben a presbiterek 85 százaléka már nem beszél magyarul, de ennek ellenére szolgálatuk nagyon fontos szerepet játszik a gyülekezetek életében.

Egy szakmai konferencia Piliscsabán BÖRTÖNLELKÉSZEK EGYMÁS KÖZT

Egy igen érdekes és izgalmas dolognak is részesei lehetünk: a konferenciát meglátogatta az Apac körlet csoportja. A fogvatartottak énekei, bizonyosságtételei megerősítettek bennünket abban, hogy a misszió ezen ágát igenis végezni kell, mert azzal, ha ezeket az embereket az Istenhez vezetjük, megmentjük őket az életre, a családjuknak és a társadalomnak is.

Az Igazságügyi Hivatal munkatársai, **Törzs Edit** és **Fenyősi Zoltán** a resztoratív igazságszolgáltatást értékelték az elmúlt három év tapasztalatai alapján. Ha a fogvatartottakról hall az ember, általában marcona férfiakat képzel el, s

eszébe sem jut, hogy nők is lehetnek köztük, hogy vannak női börtönök is. A következő előadásban **Békefy-Röhrig Klaudia** a *Női világimanap a börtönben* címmel tartott előadást. Férje, **Békefy Lajos**, aki sok éve igen kemény és eredményes munkát végez a börtönökben, egy munkafüzetet mutatott be, amelynek használata effektívebbé teheti a missziós munkát a börtönben.

Este szellemünk is gazdagodhatott a lelkiekben és szakmai gyakorlatban való építkezés után, mégpedig **Sándor György** humorista és **Dinnyés József** daltulajdonos műsora által. (Dinnyés József hosszú évek óta járja a Kárpát-medence börtöneit, hogy dalaival, megzenésített szövegekkel és versekkel szolgáljon a fogvatartottaknak.)

A záró nap reggeli áhítata után a konferencia értékelése, majd bezárása következett. Mi itt, Szlovákiában nyilván nem használhatjuk és hasznosíthatjuk teljesen az elhangzottakat, de mindenképp erősítő és motiváló napokat töltöttünk együtt, s új célok, új foglalkozások, új gondolatok születtek meg bennünk a hallottak alapján.

Ambrus Erika

lelkipásztor nélküli vasárnapokon egy presbiter felolvas egy igeszakaszt, egy másik imádkozik, a harmadik a hirdetéseket olvassa fel stb.

A szövetség elnöke üdvözölte a konferenciát, főtitkára vetített képes előadáson ismertette a szövetség céljait és eszközeit, majd Bodnár Ákos kérte a presbitereket: „*Tedd meg mindazt, ami a kezed ügyébe esik, és amihez erőd van*” (Préd 9,10a).

A rimaszombati gyülekezet jóvoltából kínált ebéd után a konferenciázók részt vettek a Református Tudományos Gyűjtemények székházában a Pósa Lajos-emlékkiállítás megnyitóján. **Kun Miklós Jenő** irodalomtörténész ismertette a méltatlanul elfeledett Pósa Lajos munkásságát és annak hatását a gyermekek nevelésére *Az Én Újságom* című lapján keresztül. Nem mindenki tudja, de a magyar református gyermekek százezrei által még ma is használt, „*Én Istenem, jó Istenem*” kezdetű esti imádság szerzője a gyermekek kedvelt Pósa bácsija volt.

—szs—

olyan, aki másfél órás autózással éri el a templomát. Sok a szörvány, amelyeket havonta csak egyszer tud a lelkész meglátogatni, a közbenső időben a presbiter tartják fenn a hitéletet úgy, hogy a

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán június 3-án volt a teológusok magiszteri államvizsgálója, az ünnepélyes diplomaosztóra pedig június 26-án került sor a komáromi református templomban.

Az igehirdetés szolgálatát **Kocsev Miklós**, a Református Teológiai Kar Gyakorlati Teológiai Tanszékének vezetője végezte, aki Isten áldását kérte a távozó és a tanulmányaikat folytató hallgatók életére és munkájára.

Az igehirdetés után **Molnár János**, az SJE RTK dékánja jelentést tett az egyetem rektorának, **Tóth János** professzornak, amelyben közölte, hogy a hallgatók eleget tettek a velük szemben támasztott követelményeknek, minden vizsgájukat abszolvták, s tanulmányaikat az előírásoknak megfelelően államvizsgával fejezték be. Magatartásuk a karon eltöltött évek alatt megfelelt az elvárásoknak, minek következtében jogosultak az egyetemi végzettséget igazoló oklevél átvételére és a magiszteri címre. Az eskütétel után a rektor engedélyezte az oklevelek átadását, amit a következő hallgatók vettek át: **Csizmadia Ferenc** (Marosvásárhely), **Fejes Ágnes** (Runya), **Langschadl István** (Losonc), **Mikos Tamás** (Komárom), **Mikósné Szabó Annamária** (Nagygyenyű), **Pogány Géczi Krisztina** (Nagykapos), **Székely Zsolt Ferenc** (Budapest), **Udvardi Éva** (Kisújfalu), **Vargha Balázs** (Tany) és **Vargháné Varga Zsuzsanna** (Felsővály).

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán történt Teológusok és doktorok kaptak oklevelet

A diplomaosztó keretében Molnár János átadta a június 24-én rigorózus doktori vizsgát tett **Gál Lászlónak** és **Szénási Lillának** is a doktori oklevelet.

Tavaly augusztus 30-án három doktorandusz, **Semseiné Késmárki Ágnes**, **ThDr. Somogyi Alfréd** és **Tanító Péter** doktori vizsgát tettek, és sikeresen megvédtek doktori értekezésüket. Mint arról már korábban beszámoltunk, a doktori ér-

Krisztus feltámadásának eszkatológiai dimenziója címet viseli. A teológiai tudományok doktorai esküt tettek, átvették okleveleiket, miközben a tanári kar az *in doctorem recipio* fogadalommal doktorra fogadta őket.

A 2010/2011-es akadémiai évben a legjobb tanulmányi eredményt Pogány Géczi Krisztina érte le, aki ezáltal elnyerte a rektori díjat. A legjobb diplomadolgozatért járó jutalmat és az ezzel járó oklevelet Langschadl István kapta. A 2010/2011-es akadémiai évben kitüntetéssel megfélelt hallgatók (Fejes Ágnes, Langschadl István és Pogány Géczi Krisztina) jutalomban részesültek, és átvették az ezzel járó oklevelet.

Az első padban a teológiai kar idén végzett teológusai

tekezések témái a következők voltak: Semseiné Késmárki Ágnes PhD-munkájának címe: *A szimbólumok lelkigondozó hatása az üdvtörténetben*, ThDr. Somogyi Alfréd PhD-munkájának címe: *Törvénykezési és törvényalkotói tendenciák és azok okai a Szlovákiai Református Keresztény Egyház és jogelődjének jogrendjében*, míg Tanító Péter PhD-munkája a

Az egyetemen töltött éveikért Mikos Tamás és Somogyi Alfréd mondtak köszönetet.

Végül sor került a már hagyománnyá vált koszorúzásra is a Calvin J. Teológiai Akadémia egykori épületénél, ahol Tanító Péter mondott beszédet. A felemelő pillanatokért Istennek legyen hála!

Öllős Erzsébet

Június 25-én a Kiszegésben megrendezett zempléni egyházmegyei napra meghívást kapott lapunk szerkesztősége és a Diakóniai Központ alkalmazottai is. Öröm volt hallani, hogy a fiatal lelképásztorok közös bibliaórákon rendszeresen Isten elé vitték megszervezésének a gondolatát. Bizonyára kedves volt Istennek a kérés, mert egy kellemes, színes, jó hangulatú napnak lehettünk tanúi. Voltak különféle előadások és koncertek, evangelizáció, gulyásfőzőverseny (a szentmáriaiak lettek az elsők) és fociverseny (a helybeliek diadalmasok), felléptek gyülekezeti kórusok stb. Lehetőségünk adódott beszélgetni is s egy-egy Kálvinista Szemlével megajándékozni a keleti végeken élő érdeklődőket. —kdl—

Nagyölveden július 18-án éjjel hatalmas vihar volt, ami igencsak megtépázta a falut. A lakosság lelkes „idegenekkel” közösen, akik különböző helyekről jöttek segíteni, nekifogott a pusztítás nyomainak felszámolásához. Antala Éva nagyölvédi lelkész megszólította a Nagysallón táborozó ifitábor résztvevőit, hogy segítsenek. Odajutásunkat a falu biztosította. A fiatalok és a vezetők (Ambrus Erika, Csernyik Magdolna, Édes Ákos, Ficzer Tamás és Mucha Beáta) egyaránt kivették a részüket a munkából – lelkesen, szeretettel késő délutánig dolgoztunk. A nap témáját, az irgalmas samaritánus történetét meg is élhettük: segíthettünk a felebarátnak. —ae—

„Vénségetekig ugyanaz maradok, ősz korotokig én hordozlak! Én alkottalak, én viszlek, én hordozlak, én mentelek meg” (Ézs 46,4).

A kispécsi református templomban pünkösdi vasárnapján, azaz június 12-én az istentisztelet keretében valósult meg az ötven éve konfirmáltak találkozója. A templomba **Blanár Erik** lelkipásztor vezetett és **Blanár Gabriella** lelkész nő kísért bennünket (az 1956–61 között konfirmáltak harmincheten voltunk). Az istentisztelet után aztán odaálltunk az úrasztalához, ahol megújítottuk az ötven éve tett fogadalmunkat és hitvallástételünket. Majd közösen úrvacsoráztunk és vettük az áldást (két lelkészünktől külön-külön, egy-egy ige formájában, amit emléklapon is átad-

NAGY TALÁLKOZÁS Ismét az úrasztalánál

tak nekünk). Majd a lelkipásztor megemlékezett azokról is, akik betegségük vagy elhalálkozásuk miatt nem lehettek közöttünk.

Végül egy kis szeretetvendégségre invitáltak bennünket, ahol **Szudár Lenke** megköszönte a lelkész házaspárnak e magasztos ünnepség megszervezését. Majd jelen sorok írója tolmácsolásában elhangzott Túróczy Zoltán *Tanács* című verse.

Végül Örösben megkoszorúztuk konfirmáló lelkészünk, **Csontos Zoltán** sírhalmát. Ahogy a sírkertből kifelé jöttünk, éppen harangoztak a délutáni istentiszteletre. Igaz, hogy váratlanul érkezünk, de nagy szeretettel fogadtak bennünket. Istennek legyen hála ezért a megélt napért!

Hegedűs Erzsébet

BALOGH JÓZSEF (1945–2011)

Tudtuk, hogy bekövetkezik, s mégis rettegve vártuk a pillanatot, amikor megcsörren a telefon. Az agyunk értette, engedelmesen feldolgozta azt, ami történt, de a szívünket szorító zsibbadás nem akart múlni.

Megindultan álltunk meg április 28-án Balogh József ravatala mellett, hiszen igazán hűséges útítársat, küzdőtársat veszítettünk el, és fájdalmasan érezzük majd a hiányát. Nehéz volt már az utolsó évben, hónapokban üresen látni helyét a templompadban is, hiszen az állandóságot, a biztos folytonosságot jelentette az ímelyi református gyülekezet számára.

Balogh József Ímelyen született 1945-ben. Kétéves korában szüleiivel és apai nagyjával kitelepítették Magyarországra, egy nyírségi kis tanyára, Puposhalomra. Nagyon nehéz gyermekkorra volt. Az általános iskolát Nagycserkeszen, gimnáziumi tanulmá-

nyait Nyíregyházán végezte. 1964 nyarán települt vissza szüleiivel együtt – nagy nehézségek árán – szülőfalujába, Ímelyre.

1976-ban házasságot kötött Szolár Ilonával, amely házasságból két gyermek született. 2002-ben az ímelyi gyülekezet a gondnokává választotta.

2005-ben vonult nyugdíjba, s ezután nagy lelkesedéssel foglalkozott a gyümölcsfáival és a szőlészettel. 2009 tavaszán megbetegedett. Ő is és mi is nagyon bízunk a gyógyulásában, de Isten másképp rendelkezett. Alig néhány nappal 66. születésnapja után engedett a mennyei Atya hazahívó szavának.

Gondnok testvérünk Isten gyermeke volt. Személyében megismerhettük egy olyan ember példáját, aki jó helyről irányította magát: Jézus Krisztustól.

Semmiképpen nem célom, hogy dicshimnuszt zengjek valakiről. Az a célom, hogy saját életünk számára tudomásul vegyük, hogy milyen értékek számítanak igazán, mire kell figyelemmel lennünk, hogy helyesen tudjuk felhasználni az Istentől ajándékként kapott néhány évtizedet.

„Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal meg önmagának; mert ha élünk, az Úrnak élünk, ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Tehát akár élünk, akár meghalunk, az Úr éi vagyunk” (Róma 14,7–8).

Szénási Lilla

KÚR KÁROLY (1926–2011)

Életének 86. évében elhunyt a tanyi gyülekezet gondnoka. Bár nagyon nehéz, küzdelmes életet élt (részese volt a második világháborúnak, az utána következő elhurcoltatásnak, megszenvedte a csehországi kitelepítést is), Isten kegyelméből tudott a jónak örülni. Minden próbatétel a hitét erősítette.

Amikor huszonhárom év után a gyülekezet lelkészét kapott, az elsők között volt a lelkészlak felújítási munkálatainál. Korát meghazudtoló fiatalossággal és odaadással dolgozott a templom felújításán is. Bár betegsége testileg egyre gyöngébbé tette, még a gyülekezeti ház építésénél is segédkezett, amíg bírt; majd pedig életének utolsó két évében tanácsaival és imádságával támogatta a munkát, és figyelemmel kísérte a gyülekezet életét. Fontos volt számára a közösség Istennel és emberrel, amit a mindennapokban életével bizonyított.

Istennek adunk hálát életéért és munkásságáért, amit Isten szántóföldjén, gyülekezetünkben végzett. Temetése 2011. május 28-án volt a tanyi temetőben.

—csgy—

Színvadi siker. A Hetényi Református Egyházközségben tavaly ősszel gyülekezeti színjátszókörként megalakult Calix színpad A kapu előtt című darabbal fel lépett az idei Jókai Napokon, és a Gál Tamás színművész által rendezett előadásért Ugródeszka Díjban részesült.

Egyházmegyei nap. Június 25-én Kisgésében szervezték meg az első zempléni egyházmegyei napot, melyet Fazekas László püspök nyitott meg.

Jubileum. A vajáni gyülekezet június 26-án istentisztelet keretében köszöntötte lelkipásztorát, Zuti Sándort, aki betöltötte 70. életévét. Az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte, aki egyházunk vezetősége nevében is köszöntötte a jubilánst.

Németországi küldöttség. Június 27-e és 29-e között a Reformierter Bund képviselőjében Ulrich Barniske brandenburgi és Martin Filitz hallei lelkipásztor meglátogatták egyházunkat. Előbb fogadta őket Fazekas László püspök, majd Komáromban, Hanván és Deregnőn találkoztak egyházunk lelkipásztoraival is.

Északkeleti reformátusok találkozójá. Július 1-je és 3-a között a Magyar Reformátusok VI. Világtalálkozója keretében Tokajban zajlott az északkeleti reformátusok találkozójá, melynek szervezéséből – Nagy Ákos Róbert gömöri esperes vezetésével – egyházunk is kivette a részét. A találkozón részt vett Fazekas László püspök (hitvestársával együtt) és Molnár Árpád püspöki titkár is. Géresi

Tizenhatan nyertek felvételt a diakónia szakra

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán 2011. június 23-án zajlottak a felvételi vizsgák a diakónia, missziológia és szociális munkás szakra.

A következő jelentkezők nyertek felvételt és kezdhetik meg tanulmányaikat szeptembertől: **Acsay János** (Komáromszentpéter), **Csécs Ildikó** (Csicsó), **Czige Ildikó** (Komárom), **Fejes Árpád** (Méhi), **Gulyás Hajnalka** (Nagykövesd), **Kocsis Tímea** (Komáromszentpéter), **Mizák Ildikó** (Reste), **Oláh János** (Nagysáp), **Pándi Ákos** (Bacska), **Ryšavá Aranka** (Madar), **Szabó Eszter** (Madar), **Szaszák Malvína** (Zemplén), **Székely László** (Kiskövesd), **Székely Karola** (Kiskövesd), **Števár Andrea** (Zseliz) és **Vida Antal** (Komárom).

Róbert püspökhelyettes áhítatot tartott, Erdélyi Géza nyugalmazott püspök egy pódiumbeszélgetésen vett részt, espereseink pedig bemutatták egyházmegyéinket.

Partiumi delegáció járt egyházunkban. Július 8-a és 10-e között egyházunk vendégül látta testvéregyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület küldöttségét, melyet Csúry István püspök vezetett. A kilencfős delegáció tagjai espereseknél, lelkipásztoroknál kaptak elhelyezést, s amellet hogy szép napokat töltöttek el együtt, a vasárnapi istentiszteleteken igehirdetéssel is szolgáltak.

Német vendégek. Július 13-án a blau-beureni lelkészegyesület tagjai tettek látogatást egyházunkban. A csoportot Ulrich Hirsch, a württembergi Gustav-A-dolf-Werk irodavezetője vezette. Vendégeink megtekintették a Dióspatonyban épülő parókiát és gyülekezeti házat, majd Komáromban rövid megbeszélést folytattak egyházunk vezetőivel.

Igazgatói megbízás. Az Alistáli Református Egyházközség presbitériuma a július 19-én megtartott gyűlésén – mivel az egyházi alapiskola igazgatói tisztségére kiírt pályázatra nem érkezett be pályamunka – az igazgatói teendők ellátásával 2011. augusztus 1-jétől egy év időtartamra Oros Mártát bízta meg.

Csillagpont. Július 22-én Fazekas László püspök (akit elkísért Fekete Vince főgondnok is) részt vett Tatán, a Csillagpont ifjúsági találkozón szervezett pódiumbeszélgetésen, melynek további résztvevői Huszár Pál, a Magyarországi Református Egyház Zsinata világi elnöke és Csúry István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke volt. Az eszmecsere a Generális Konvent jövőjéről folyt. Az alkalom után a meghívott vendégek számára fogadás volt, amelyen részt vettek Szászfalvi László és Balogh Zoltán államtitkárok is.

Csendeshét volt Tahiban. Az augusztus elején Tahiban megrendezett hitméllyítő csendeshetet Fazekas László püspök nyitotta meg igeszolgálatával.

Rádiós istentisztelet Komáromból. Augusztus 14-én a Kossuth rádió egyenes adásban közvetítette a vasárnapi istentiszteletet a komáromi gyülekezet templomából, az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végezte.

Családi délután. Augusztus 14-én a negyedi és a vágfarkasdi gyülekezet közös családi délutánt szervezett, amelyen Fazekas László püspök előadást tartott az okkultizmusról.

Doktorok Collegiuma. Augusztus 22-én Debrecenben a Doktorok Collegiuma plenáris ülésén a résztvevőket a Generális Konvent Elnöksége nevében Fazekas László püspök köszöntötte, aki Fekete Vince főgondnokkal együtt képviselte egyházunkat. Egyházunk tiszteletbeli főgondnoka, Koncsol László pedig A magyar reformátusság kultúrtörténeti jelentősége Kelet-Közép-Európában címmel tartott előadást ugyanott.

Presbiteri találkozó lesz Alistálon. Szeptember 18-án, vasárnap 14 órai kezdettel kötetlen presbiteri találkozóra kerül sor az alistáli imaházban, amelyre a Pozsonyi Református Egyházmegye valamennyi presbiterét szeretettel várják a szervezők.

A Pátria rádió protestáns műsorai:

Szeptember 19-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Görözdí Zsolt dunaszerdahelyi lelkipásztor a kilencedik parancsolatról, a felebarát elleni hamis tanúskodásról szól a hallgatókhoz.

Október 2-án 8.05-kor a Világosságban Bohony Beáta rétei lelkipásztor a különböző kívánságokat tiltó, tizedik parancsolatot hozza közelebb a hallgatókhoz.

Október 16-án 8.05-kor a Világosságban Révész Tibor zselízi lelkipásztor az aranyborjú készítése okáról és következményéről szól igehirdetésében a hallgatókhoz.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 12.05.

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a szerkesztőség címén és a református lelkési hivatalokban.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax

és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09